

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 115/13
Люксембург, 26 септември 2013 г.

Заклучение на генералния адвокат по дело C-167/12
CD/ST

Генералният адвокат г-жа Kokott счита, че при легалното заместващо майчинство и двете майки имат право на отпуск по майчинство

Отпускът по майчинство от най-малко 14 седмици не се удвоява, а следва да се разпредели между двете, при което за всяка от тях той трябва да възлиза най-малко на 2 седмици

Заместващото майчинство¹ не е регулирано единно в Европейския съюз. Докато в много държави членки то е забранено, в Обединеното кралство е разрешено при определени условия. Все пак в Обединеното кралство няма специфична уредба на отпуска по майчинство за жената, която след раждането поема родителската отговорност (жената, ползваща се от заместващо майчинство).

C. D. и нейният партньор, които живеят в Обединеното кралство, осъществили желанието си да имат дете с помощта на заместваща майка. За зачеване на детето е използвана сперма от партньора, но не и яйцеклетка от C. D. Около един час след раждането на детето C. D. започва да се грижи за него като майка и да го кърми. Няколко месеца след раждането, в съответствие с националната правна уредба за заместващото майчинство, съд в Обединеното кралство предоставя със съгласието на заместващата майка пълната и постоянна родителска отговорност за детето на C. D. и нейния партньор.

C. D. подава жалба пред съд в Обединеното кралство, тъй като нейният работодател – публичноправен субект, застъпва становището, че тя няма право на платен отпуск по майчинство или при осиновяване, защото нито е родила, нито е осиновила дете. Запитващата юрисдикция иска от Съда да установи дали съгласно правото на Съюза² и жената, в случай, че не тя, а заместваща майка е родила детето, има право на платен отпуск по майчинство.

Генералният адвокат г-жа Juliane Kokott счита, че жената, която има дете при условията на споразумение за заместващо майчинство, след раждането има право на отпуск по майчинство във всички случаи, когато е започнала да се грижи за детето след раждането, заместващото майчинство е допустимо в съответната държава членка и условията по нейното национално законодателство са изпълнени. Този извод важи и когато жената, ползваща се от заместващо майчинство, не кърми детето след раждането. Отпускът по майчинство, който е използван от заместващата майка, наистина следва да се приспадне, но отпускът по майчинство на жената, ползваща се от заместващо майчинство, следва да възлиза на най-малко 2 седмици.

¹ От гледна точка на репродуктивната медицина заместващото майчинство започва с изкуствено оплождане на заместващата майка или прехвърлянето на ембрион в нея. След това заместващата майка износва бременността и ражда детето. То може да произхожда генетично или от т.нар. родители, ползващи се от заместващо майчинство, които след раждането поемат родителската грижа за него, или от бащата и заместващата майка, съответно от него и трета жена.

² По-специално съгласно Директива 92/85/ЕИО на съвета от 19 октомври 1992 година за въвеждане на мерки за насърчаване подобряването на безопасността и здравето по време на работа на бременни работнички и на работнички родилки или кърмачки (ОВ L 348, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 3, стр. 3).

Когато приема режима за отпуски по майчинство през 1992 г., европейският законодател се основава в нормалния случай само на биологичното майчинство и очевидно не е взел под внимание по-малко разпространения тогава феномен на заместващото майчинство. Признатата като основно право **цел на закрила на отпуски по майчинство** изисква при всички случаи и закрила на жената, ползваща се от заместващо майчинство, и то независимо от това дали тя кърми детето³. Този платен отпуск всъщност служи не само за закрила на работничката по време на бременност, при раждане или кърмене, но следва да осигури и **необезпокояването на развитието на отношенията между майката и детето**.

При всички случаи тогава, когато държавата членка в конкретния случай признава правната връзка между жената, ползваща се от заместващо майчинство, и детето, се изисква прилагане на законодателството на Съюза относно отпуски по майчинство спрямо жените, ползващи се от заместващо майчинство, които непосредствено след раждането встъпват на мястото на заместващата майка.

По отношение на размера на отпуски по майчинство, генералният адвокат Kokott счита, че концепцията на заместващото майчинство не може да доведе до удвояване на правото на най-малко 14 седмици отпуски по майчинство. По-скоро в отпуски по майчинство следва да се отрази избраното от съответните жени разпределение на ролите. Жената, ползваща се от заместващо майчинство, трябва да включи в изчислението взетия вече от заместващата майка отпуски и обратно. И на двете жени обаче следва да се предостави задължителен отпуски по майчинство от поне две седмици несъкратен и в пълен размер. По отношение на тези две седмици правната уредба на Съюза под формата на директива е толкова точна, че нейното непосредствено действие следва да се зачита от държавите членки.

При разпределянето на останалите най-малко 10 седмици следва да се вземе предвид закрилата на бременните, съответно родилките, и интереса на детето. Ако жените не постигнат съгласие, логично е да се съобразят ценностите на националното право. В случай на постигнато съгласие, правото за останалия отпуски също може да се определи достатъчно точно, така че и в това отношение да се приеме непосредствено действие на правната уредба на Съюза.

Генералният адвокат Kokott счита освен това, че принципът на равните възможности и равното третиране на жените и мъжете в областта на заетостта и професиите⁴ в настоящия случай не е релевантен и поради това не следва да се разглежда.

ЗАБЕЛЕЖКА: Заключение на генералния адвокат не обвързва Съда. Задачата на генералните адвокати е да предложат на Съда, при пълна независимост, правно разрешение на делото, което им е поверено. Съдиите от Съда пристъпват към разисквания по делото. Съдебното решение ще бъде постановено на по-късна дата.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на заключението е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Палова ☎ (+352) 4303 3708.

³ Кърмещата жена, ползваща се от заместващо майчинство, се намира в положение, което съответства на това на кърмещата родена майка, и именно поради това като „работничка кърмачка“ по смисъла на директивата следва да се ползва от нейната закрила.

⁴ По смисъла на Директива 2006/54/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2006 година за прилагането на принципа на равните възможности и равното третиране на мъжете и жените в областта на заетостта и професиите (ОВ L 204, стр. 23; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 8, стр. 262).